

Dialogitaidot uraohjauksessa

Tervetuloa mukaan! Aloitetaan kohta 😊

Kirjoitathan Zoomin osallistujalistaan koko nimesi (Participants -> osoitin oman nimen kohdalle -> More -> Rename)

Dialogitaidot uraohjauksessa

Uraohjauspäivä 30.3.2023

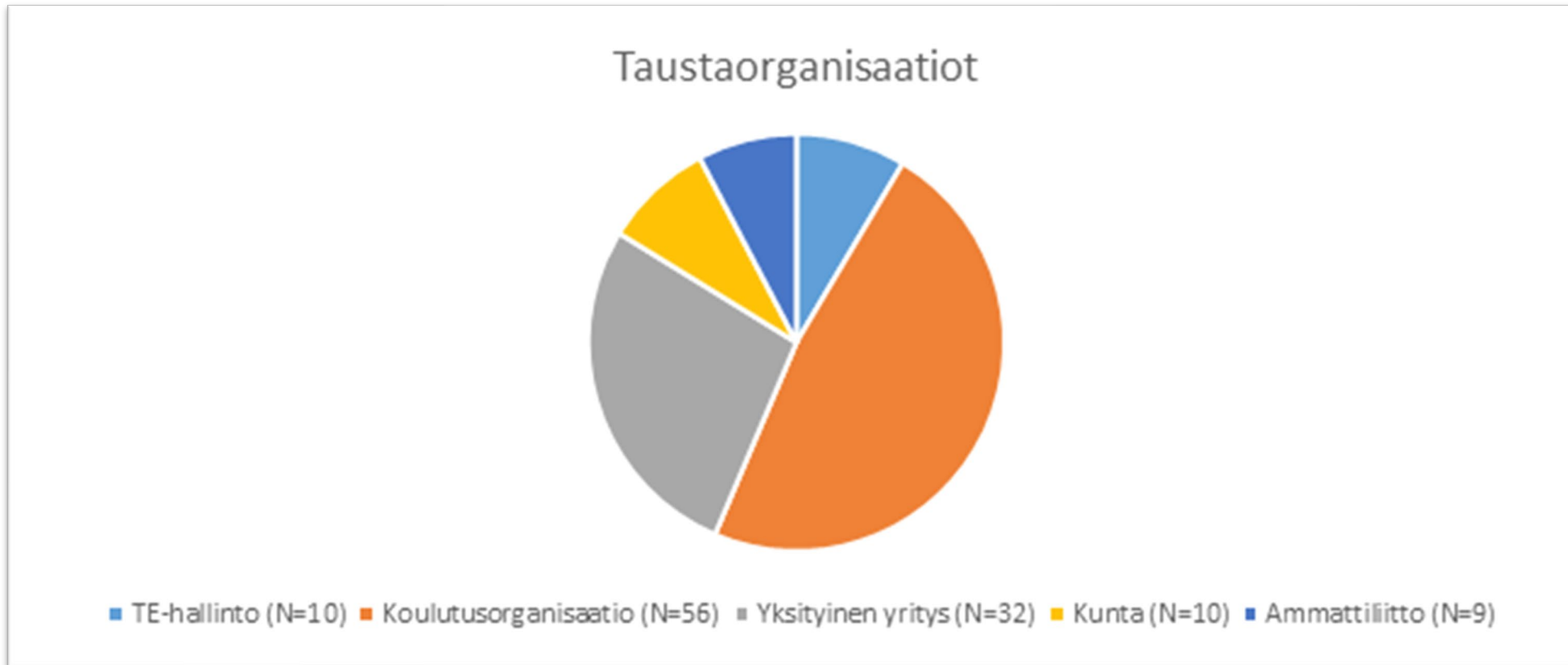
Riikka Michelsson

lehtori, kehittäjätyöntekijä,
Jamkin ammattillinen opettajakorkeakoulu,
Elinikäisen ohjauksen tiimi

väitöskirjatyöntekijä,
Turun yliopisto, Tulevaisuudentutkimus (uraohjaus)

Mistä toimintaympäristöstä tulet?

Lähde: <https://uraohjaajat.fi/peilissa-jasenprofiilit/>

Tässä työpajassa pohditaan:

Uraohjaajan
vuoro-
vaikutustaidot

Mitä ovat
dialogitaidot?

Miksi niitä
tarvitaan ura-
ohjauksessa?

Miten niitä
opitaan?

Tehdään
dialoginen
harjoitus

Keskustelu

NICE Academy Themes 2022

Deep-Human Competences, Career Development and Counselling

- Deep-human competences, also known as **social and emotional skills**, are widely recognized as the **foundation of a good counselling practice**. NICE stresses this point in highlighting the importance of professional relationships, an **empathic** understanding of clients' needs, and **collaborative** skills in the European Competence Standards ([NICE, 2016](#)).
- However, only very little research has been dedicated to the question, how to best promote these deep-human competences in career practitioners.
- Ref: <http://www.nice-network.eu/pristina2022/>

Uraohjaajan vuorovaikutustaidot?

Interaction

Co-operation

”Guidance and counselling can be described as a process based on the **cooperative** (+ collaborative) and **dialogic interaction** between counsellors and counselees”

(see i.e. Kekki 2022, Vehviläinen 2014)

Tutkimusta vuorovaikutustaidoista ja dialogisuudesta mm.

Mitä ovat dialogitaidot?

Riikka Michelsson

Mitä on dialogi?

Collaboration!

Dialogi tarkoittaa **tasavertaiseen osallistumiseen perustuvaa yhdessä ajattelemista** ja perehtymistä johonkin asiaan tai toimintaan (dia: kautta, lävitse; logos: sanat, puhe, järki). Oppimisen kontekstissa dialogilla päästään aitoon yhdessä oppimiseen.

Dialogi eroaa ratkaisevasti tavallisesta puheesta ja muista keskustelumuodoista, kuten esimerkiksi rupattelusta, neuvottelusta tai väittelystä – jopa keskustelusta. Aina ei kuitenkaan ole dialogin tai dialogisuudelle sopiva tilanne.

Dialogi täyttää tietyt ehdot:

- sillä on eettisesti korkeat vaatimukset,
- dialogisella toimintaotteella saa keskusteluun järkeä,
- dialogin synnyttämiseen ja kannattelemiseen käytetään työkaluja ja
- dialogissa luodaan asiasta kokonaiskuva.

Lähde: Aarnio, Helena. HAMK AOKK.

Katso video: <https://youtu.be/e5YO1UO7Hf4>

Miksi näitä taitoja tarvitaan uraohjauksessa?

Riikka Michelsson

Dialogisia toimintatapoja käytännössä

- Symmetrinen osallistuminen
 - aktiivinen osallistuminen ja siihen kannustaminen
 - minä-keskeisyydestä luopuminen
 - vuoron ottaminen ja antaminen
 - kompakti ilmaisu (ei pitkiä monologeja)
- Vastavuoroinen toiminta, luottamus
 - dialogiin sitoutuminen
 - avoin, vilpitön ilmaiseminen
- Sanatarkka kuunteleminen
 - kuumen puheen kuuleminen
- ”Ihmetteleminen”, tyhjältä pöydältä
 - Omien lähtöoletusten tiedostaminen ja niiden esiintuomisen ja syrjäänvetämisen säätely
- Tiedusteleminen avoimin kysymyksin
 - avaa toisen ajattelua
- Vertaisuus: itsen ja muiden kunnioittaminen
 - dialogissa ei ole häviäjiä eikä voittajia

Ei-dialogista toimintaa voisi kuvata seuraavat:

- Ei olla läsnä, keskitytään muihin asioihin (puhelin, tietokone jne.) ja omiin ajatuksiin/ ennakkokäsityksiin
- Pidetään pitkiä monologeja
- Pidetään kiinni ”faktoista” ja ilmaistaan ne painokkaasti – ei olla valmiita ihmettelemään avoimin mielin.
- Annetaan toiselle (pyytämättä) neuvoja, miten hänen pitäisi ajatella ja toimia.
- Kuunnellaan ketunhantä kainalossa, jos nyt ylipäättään kuunnellaan toista.
- Ei kysytä lisää toisen ajattelusta (luullaan, että tiedetään, mitä toinen tarkoittaa), ja jos kysytään, kysymys pitää sisällään ohjaajan omaa ajattelua (”oikeat vastaukset”).
- (Pyritään voittamaan niin, että oma näkökulma tulee valituksi, saa eniten kannatusta jne.)
- Asetutaan toisen yläpuolelle tai alapuolelle – tavalla tai toisella osoitetaan se.
- Luovutetaan dialogin suhteen: ”ei tämä toimi”
- Jne.

→ Mitä tästä seuraa?

Keskeiset dialogitaidot (5K) uraohjauksessa?

- [Keskity \(ole läsnä\)](#)
- [Kunnioita](#)
- [Kuuntele](#)
- [Kysy \(tiedustelee urauurtavasti\)](#)
- **Kannusta** eli kiinnitä huomiota hyvään ja **kannattele** dialogia
- (K = kehitteillä oleminen)

Tehdään harjoitus!

https://www5.hamk.fi/dialogi/diale/metodit/method_b2.htm

[Taustamusiikkia](#)

Ohjeet

Vertaisena-harjoitus (ota esiin muistiinpanovälineet)

- tutkaile toimintaasi ja arvioi, miten siitä voi nähdä että asetat itsesi ikään kuin automaattisesti joissain tilanteissa toisen **yläpuolelle** (olet parempi, osaavampi, oikeassa) keskustelussa ja tiedonluomisessa
- kirjoita havaintosi itsellesi näkyviin
- tutkaile toimintaasi ja arvioi, miten siitä voi nähdä että asetut ikään kuin automaattisesti joissain tilanteissa toisen ihmisen **alapuolelle** (olet huonompi, heikompi, osaamattomampi) keskustelussa ja tiedonluomisessa
- kirjoita havaintosi itsellesi näkyviin
- tutkaile toimintaasi ja arvioi, miten siitä voi nähdä että asetut joissain tilanteissa toisen kanssa **vertaisena** (olette yhtä arvokkaita ihmisinä) keskustelemaan ja luomaan tietoa
- kirjoita havaintosi itsellesi näkyviin
- Kirjaa sitten yksi oivalluksesi (keskeisin) Jamboardiin -> <https://bit.ly/30032023>
- Mitä ovat tällaisen toiminnan tunnusmerkkejä tyypillisesti? Pohditaan yhdessä.
- kudo Jamboardin muistiinpanoista itsellesi synteesi oman toimintasi kehittämistä varten ja kirjaa se muistiinpanoihisi

Miten dialogitaitoja opitaan?

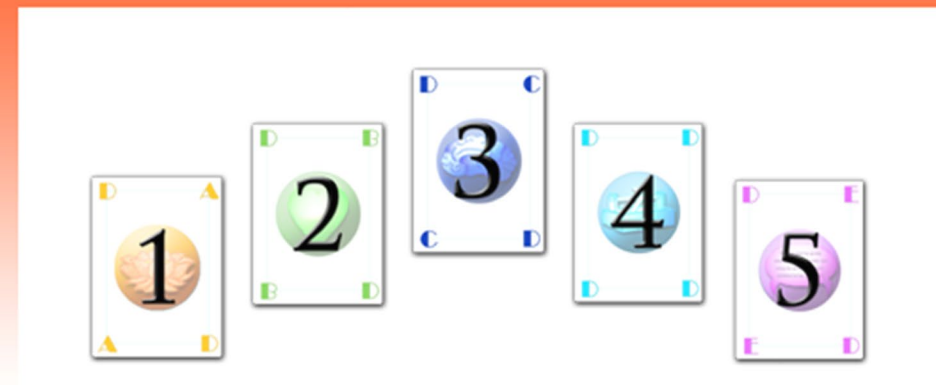
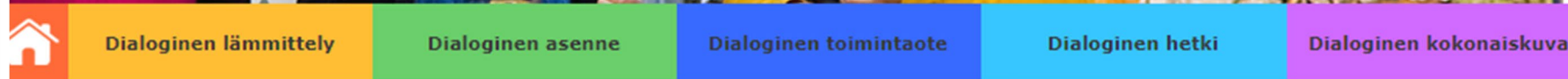
Case: Jamk

Riikka Michelsson

Dialogiset menetelmät - sivusto

Videoita: ks. esim.
Dialogi-taidot
käytännössä -videolta
noin kohdasta 11:30
alkaen

Podcasteja:
Soundcloudissa
Helena Aarnio

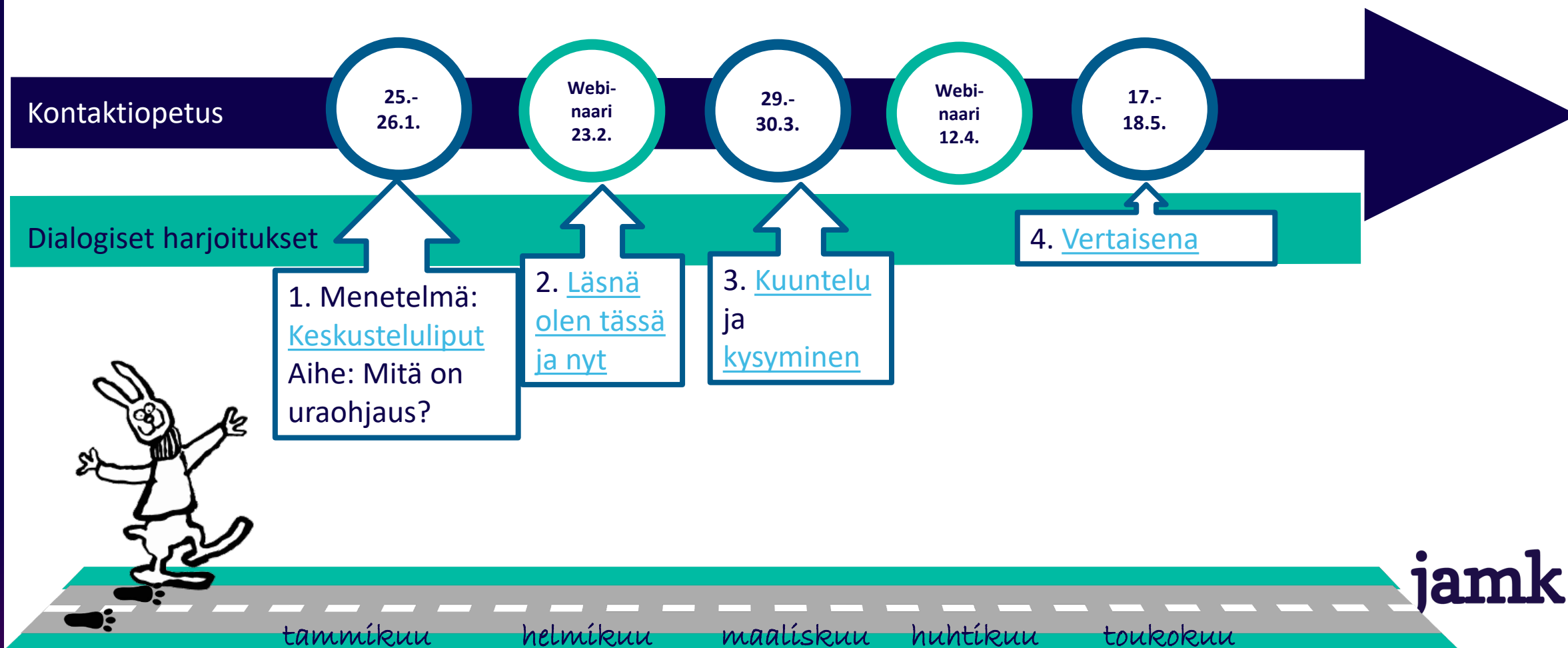

Dialogiset menetelmät

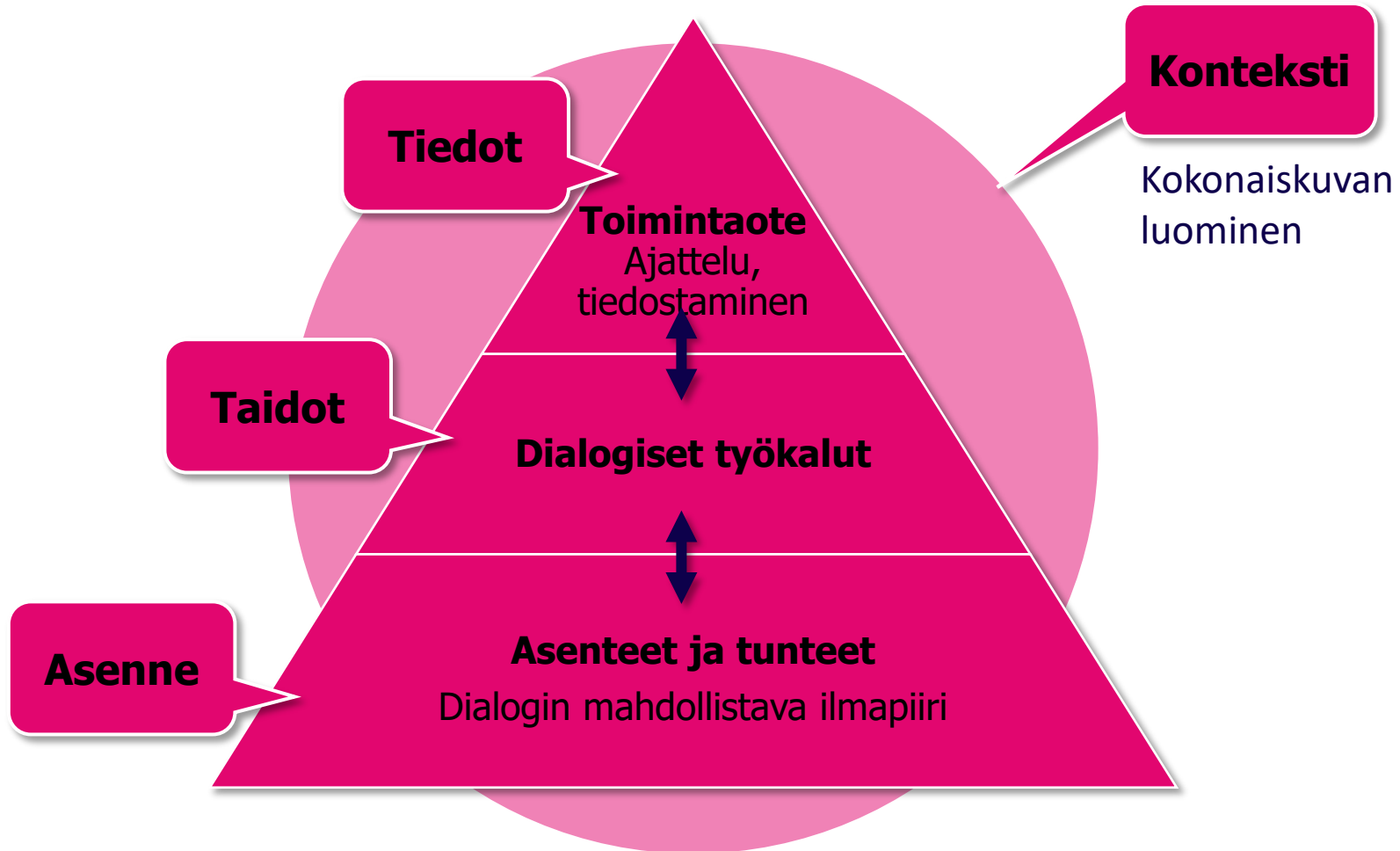
Dialogiset menetelmäkortit ovat työkaluja dialogiosaamisen kehittämiseen, dialogiseen oppimiseen ja tiedonluomiseen. Menetelmäkortteja voidaan käyttää monin tavoin erilaisissa

Uraohjauksen erikoistumiskoulutus (30 op)

Esimerkki

Dialogiosaamisen eri osa-alueet

Mistä aloitan?

Opettele havainnoimaan, tutkailemaan, arvioimaan ja säätelemään toiminnassasi seuraavia asioita:

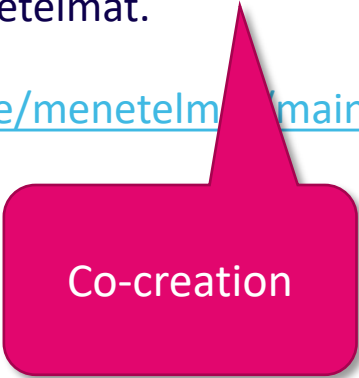
- symmetrisyys → puhun ja kuuntelen yhtä paljon
- aktiivinen osallistuminen → tulen mukaan keskusteluun vetäytymisen vastakohtana
- minäkeskeisyydestä luopuminen → olen vain yksi keskusteluun osallistujista
- sitoutuminen → pysyn keskustelussa mukana myös vaikeissa tilanteissa
- vastavuoroinen toiminta, luottamus → reagoin sensitiivisesti (herkin tuntosarvin); teen käytännössä pieniä toisen suuntaan osoitettuja, toista arvostavia ja huomioon ottavia tekoja; otan jokaisen huomioon ja mukaan enkä jätä ketään yksin tai pulaan
- avoin vilpitön ilmaiseminen → kerron ajatteluani tilanteen vaatimusten mukaan – ilman ketunhantaa kainalossa

- itsen ja toisen kunnioittaminen ja arvostaminen → ilmeissäni, eleissäni ja puheessani näkyy ja kuuluu itseäni ja toisia kunnioittava suhtautuminen – siis meillä on ihmisinä samanlainen ihmisarvo.

Tavoitteena on osata ajatella ja luoda tietoa yhdessä, ihmisystävällisesti ja vastavuoroisesti erilaisissa yhteisöissä – apuna dialogiset menetelmät.

Neuvot © Helena Aarnio

https://www5.hamk.fi/dialogi/diale/menetelmamain_b.htm

Co-creation

Dialogibingo

Bingo pohjautuu Aarnion
(2012) kehittämiin
dialogimenetelmiin

Keskityn ja pysähdyn, olen täysillä läsnä.	Suuntaan tarkkaavaisuuteni keskustelukumppaneihin enkä itseeni.	Osallistun keskusteluun symmetrisesti , puhun ja kuuntelen suurin piirtein yhtä paljon.	Puheeni sävy on pohtiva , sen sijaan että kerron valmiin käsitykseni asiasta.
Arvioin yhteistä ajattelua kokonaisuutena ja kerron muille, mitä olen siinä erityisesti oivaltanut.	Tuen kehkeytyvää yhteistä oppimista jatkamalla keskusteluun tuoduista ajattelun iduista .	Huomaan tarpeen ja paikan välisynteisien tekemiselle.	Olen keskustelussa rento, hyväksyvä ja vilpitön .
Osallistun vastavuoroisesti ja osoitan pienillä teoilla välittäväni jokaisesta.	Kuuntelen jokaista sanatarkasti loppuun asti ja pidän kuunnellessa oman mielipiteeni syrjässä.	Kysyn toiselta hänen ajattelustaan avoimesti ja aloitan silloin kysymyssanalla .	Tiedustelen usein lisää siitä, mitä toinen juuri sanoi .
Hoksaan toista kuunnellessani ns. kuumat sanat , jotka ovat tärkeitä avata.	Harjoittelen synteessin kutomista ja sitä tehdessäni huomioin kaikkien osallistujien ajattelua.	Annan tietoisesti vuoron toiselle, joka vetäytyy tai harkitsee asioita kauemmin.	Puhun lyhyesti ja kompaktisti , pari virkettä kerrallaan.

Dialogitaitojen itsearviointi

(1=heikosti

...5=erittäin hyvin)

- keskittymisen ja läsnäolon taito:
 - osaan olla tiedostavasti läsnä keskusteluissa
 - osaan lyhentää omia puheenvuorojani ja antaa näin tilaa muille
 - osaan pitää tarkkaavaisuuteni toisen puheessa
 - tämän taidon avulla saan keskusteluihin rauhallisen ilmapiirin
- vertaisuuden ajatus
 - huomaan omat ennakkokäsitykseni ja osaan vetää ne keskustelussa syrjään
 - osaan luoda samanarvoisen suhteen muihin keskustelijoihin
 - ymmärrän, että jokaisella on samanlainen oikeus kertoa ajattelustaan
 - huomaan omassa toiminnassani, milloin ja miten asetun toisen ylä-/alapuolelle

..jatkuu

(1=heikosti

...5=erittäin hyvin)

- kuuntelen sanatarkasti
 - osaan kuunnella toisen puhetta sanatarkasti
 - havaitsen kuumen puheen toisen puheenvuoroissa
 - osaan jatkaa keskustelua toisen puheenvuorosta
 - pystyn siirtämään omat ennakkokäsitykseni syrjään, kun kuuntelen
- kysymisen taito
 - osaan avata toisen ajattelua avoimilla kysymyksillä
 - osaan kysymysten avulla viedä keskustelua eteenpäin
- kannustan ja kannattelen dialogia, kiinnitän huomiota hyvään
 - ilmaisen itseäni avoimesti ja vilpittömästi
 - osaan kannustaa ja rohkaista muita keskustelijoita
 - osaan kannustaa myös sanattomalla viestinnällä
 - suhtaudun ihmisystävällisesti muihin keskustelijoihin
 - huolehdin ryhmässä dialogisesta ilmapiiristä ja toimintavoista

The image shows a series of 15 horizontal pink lines, each with a solid pink dot at both the left and right ends. These lines are arranged in three groups of four, corresponding to the three main categories of the questionnaire. The first group of four lines is for 'kuuntelen sanatarkasti', the second group of two lines is for 'kysymisen taito', and the third group of four lines is for 'kannustan ja kannattelen dialogia, kiinnitän huomiota hyvään'. Each line represents a potential rating from 1 to 5.

Lähteitä

- Aarnio, H., Ruhalahiti, S., Michelsson, R. & Mäki-Hakola, H. 2020. Dialogi oppijayhteisössä. Dialogiosaamisen osataidot. Dialogiosaaminen ja tulevaisuustaidot. Podcast-sarja 1-3. <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/hamk-unlimited-podcast-jakso-8-1/#.YicCjpaxXRY>
- Aarnio, H. 2012. Dialogiset menetelmät. Hämeen ammattikorkeakoulu. <https://www5.hamk.fi/dialogi/diale/menetelmat/>
- Aarnio, H. 1999. Dialogia etsimässä: Opettajaopiskelijoiden dialogin kehittyminen tieto- ja viestintäteknologista ympäristöä varten. Väitöskirja.
- Aarnio, H. 1994. Kognitiivisen empatian menetelmän kehittämistutkimus opettajankoulutusta varten. Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Isaacs, W. 1999. On Dialogue. The art of thinking together. A pioneering approach to communicating in business and in life. Random House.
- Kekki, M. 2022. Student Initiated Discussion Topics in Career Counselling of Adult Immigrants. Nordic Journal of Migration Research, 12(2), pp. 206– 222. DOI: <https://doi.org/10.33134/njmr.413>
- Michelsson, R. 2022. Dialogiosaamisella edistetään yhdenvertaista kohtaamista – kokemuksia verkkokurssilta. Julkaisussa Ammatillinen opettajankoulutus – Luovuutta. Tulevaisuutta. toim. Hyyryläinen, A., Laakkonen I., Leppäkorpi A., Viitasaari, M. & Torvinen H. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu ammatillisen opettajakorkeakoulun juhla-julkaisu.
- Michelsson, R. 2021. Miten dialogitaidot tukevat yhdenvertaisuutta opetuksessa ja ohjauksessa? Elinikäisen ohjauksen verkkolehti Elo. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2021/02/25/miten-dialogitaidot-tukevat-yhdenvertaisuutta-opetuksessa-ja-ohjauksessa/>
- Michelsson, R. 2020. Dialogitaitojen valmentaminen opettajaopinnoissa. Julkaisussa Tulevaisuuden opettajuus. Toim. Risku, P., Laitinen-Väänänen, S., Ojala, A-L., Tiuhonen, A-K. & Torvinen, H. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 32–49. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 283.
- Poikela E. 1998. Oppiminen, arviointi ja osaaminen. In A. Räsänen (edit.) Hallitaanko ammatti? Pätevyyden määrittelyä arvioinnin perustaksi. Opetushallitus, Arviointi 2/1998. Helsinki: Yliopistopaino, 35-46.
- Vehviläinen, S. 2014. Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.

www.jamk.fi/aokk

@opettajakorkeakoulu

@JAMK University of
Applied Sciences

@JAMK_AOKK

@jamk_opekorkea

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences